

Środa 12 styczeń 2005

TEKSTY PRZYJĘTE

P6_TA(2005)0003

Odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych ***II

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego w sprawie wspólnego stanowiska Rady mającego na celu przyjęcie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady nr 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG i 90/232/EWG oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2000/26/WE w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych (16182/2/2003 – C6-0112/2004 – 2002/0124(COD))

(Procedura współdecyzji: drugie czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólne stanowisko Rady (16182/2/2003 — C6-0112/2004),
- uwzględniając stanowisko zajęte w pierwszym czytaniu ⁽¹⁾ dotyczące projektu Komisji przedstawionego Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2002)0244) ⁽²⁾,
- uwzględniając art. 251 ust. 2 Traktatu WE,
- uwzględniając art. 62 Regulaminu,
- uwzględniając zalecenia do drugiego czytania przedstawione przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A6-0073/2004),

1. zatwierdza wspólne stanowisko zgodnie z poniższymi zmianami;
2. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 82 E z 1.4.2004, str. 297.

⁽²⁾ Dz.U. C 227 E z 24.9.2002, str. 387.

P6_TC2-COD(2002)0124

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w drugim czytaniu w dniu 12 stycznia 2005 r.w celu przyjęcia dyrektywy 2005/.../WE Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG i 90/232/EWG i dyrektywę 2000/26/ WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnoszącej się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 47 ust. 2 zdanie pierwsze i trzecie, art. 55 i 95 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 227 E z 24.9.2002, str. 387.

⁽²⁾ Dz.U. C 95 z 23.4.2003, str. 45.

Środa 12 styczeń 2005

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych (ubezpieczenie komunikacyjne) ma dla obywateli UE, zarówno dla *posiadaczy polis*, jak i poszkodowanych w wypadkach, szczególne znaczenie. Duże znaczenie przywiązują do niego również zakłady ubezpieczeń, ponieważ stanowi ono ważną część rynku ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie. Ubezpieczenie komunikacyjne ma również wpływ na swobodny przepływ osób i pojazdów. Głównym celem działania Wspólnoty w dziedzinie usług finansowych powinno być zatem wzmocnienie i skonsolidowanie jednolitego rynku ubezpieczeń w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych.
- (2) *Bardzo* znaczący postęp w tym kierunku został już osiągnięty przez dyrektywę Rady 72/166/EWG z dnia 24 kwietnia 1972 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku posiadania takiego ubezpieczenia ⁽²⁾, drugą dyrektywę Rady 84/5/EWG z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych ⁽³⁾, trzecią dyrektywę Rady 90/232/EWG z dnia 14 maja 1990 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych ⁽⁴⁾ oraz dyrektywę 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych (czwarta dyrektywa w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych) ⁽⁵⁾.
- (3) Wspólnotowy system ubezpieczeń komunikacyjnych wymaga *unowocześnienia i udoskonalenia*. Potrzeba ta znalazła potwierdzenie w trakcie konsultacji z przedstawicielami przemysłu, konsumentami i stowarzyszeniami poszkodowanych.
- (4) W celu *wykluczenia* możliwości *jakichkolwiek* błędnych interpretacji przepisów dyrektywy 72/166/EWG oraz ułatwienia ubezpieczania pojazdów z tymczasowymi tablicami rejestracyjnymi, definicja terytorium, na którym pojazd ma stałe miejsce postoju odnosi się do terytorium państwa, którego tablicę rejestracyjną posiada pojazd, bez względu na to, czy jest to tablica stała czy tymczasowa.
- (5) Zgodnie z dyrektywą 72/166/EWG przyjmuje się, że pojazdy posiadające fałszywe bądź nielegalne tablice mają stałe miejsce postoju na terytorium Państwa Członkowskiego, które wydało tablice oryginalne. Ta zasada często *powoduje*, że krajowe oddziały zakładów ubezpieczeń są zobowiązane do zajęcia się ekonomicznymi skutkami wypadków, które nie mają związku z Państwem Członkowskim, w którym oddziały te są zarejestrowane. Bez *dokonywania zmiany ogólnej zasady, iż tablica rejestracyjna wyznacza terytorium*, na którym pojazd ma stałe miejsce postoju, należy wprowadzić specjalne uregulowanie dla przypadków, gdy wypadek został spowodowany przez pojazd bez tablicy rejestracyjnej lub posiadający tablicę rejestracyjną, która nie jest właściwa albo przestała już być właściwa dla tego pojazdu. W *tych przypadkach* i wyłącznie w celu zaspokojenia roszczenia, za terytorium, na którym pojazd ma stałe miejsce postoju, uznaje się terytorium, na którym miał miejsce wypadek.
- (6) W celu ułatwienia interpretacji i stosowania terminu „kontrolę punktowe” w dyrektywie 72/166/EWG, należy *doprecyzować właściwe przepisy*. Zakaz prowadzenia systematycznych kontroli ubezpieczeń komunikacyjnych powinien stosować się do pojazdów, które mają stałe miejsce postoju na terytorium innego Państwa Członkowskiego, jak również do pojazdów, które mają stałe miejsce postoju na terytorium państwa trzeciego, ale wjeżdżają z terytorium innego Państwa Członkowskiego. *Powinno pozwolić się jedynie na niesystematyczne, niedyskryminacyjne kontrole, dokonywane jako część akcji kontrolnej, której celem nie jest wyłącznie sprawdzanie ubezpieczenia*.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 22 października 2003 r. (Dz.U. C 82 E z 1.4.2004, str. 297), Wspólne Stanowisko Rady z dnia 26 kwietnia 2004 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 stycznia 2005 r.

⁽²⁾ Dz.U. L 103 z 2.5.1972, str. 1. Dyrektywa *ostatnio* zmieniona dyrektywą 84/5/EWG (Dz.U. L 8 z 11.1.1984, str. 17).

⁽³⁾ Dz.U. L 8 z 11.1.1984, str. 17. Dyrektywa *ostatnio* zmieniona dyrektywą 90/232/EWG (Dz.U. L 129 z 19.5.1990, str. 33).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 129 z 19.5.1990, str. 33.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 181 z 20.7.2000, str. 65.

Środa 12 styczeń 2005

- (7) Art. 4 lit. a) dyrektywy 72/166/EWG zezwala Państwu Członkowskiemu na odstąpienie od wprowadzenia ogólnego obowiązku zawierania obowiązkowego ubezpieczenia w stosunku do pojazdów należących do pewnych osób fizycznych lub prawnych, publicznych lub prywatnych. W przypadku wypadków spowodowanych przez takie pojazdy Państwo Członkowskie stosujące *takie odstąpienie* musi wyznaczyć urząd lub organ właściwy do wypłaty odszkodowania za szkody poniesione przez poszkodowanych w wypadkach spowodowanych w innym Państwie Członkowskim. *Powyższy artykuł należy zmienić, aby zagwarantować, że nie tylko poszkodowani w wypadkach spowodowanych przez takie pojazdy za granicą otrzymają należyte odszkodowanie, ale również poszkodowani w wypadkach mających miejsce w Państwie Członkowskim, w którym pojazd ma stałe miejsce postoju, niezależnie od tego, czy mieszkają oni na terytorium tego państwa na stałe czy też nie. Ponadto Państwa Członkowskie powinny zadbać, by wykaz osób zwolnionych z obowiązkowego ubezpieczenia oraz urzędów lub organów odpowiedzialnych za wypłatę odszkodowań poszkodowanym w wypadkach spowodowanych przez takie pojazdy został przekazany do publikacji Komisji.*
- (8) Art. 4 lit. b) dyrektywy 72/166/EWG zezwala Państwu Członkowskiemu na odstąpienie od ogólnego obowiązku zawarcia obowiązkowego ubezpieczenia w stosunku do pewnych rodzajów pojazdów lub pewnych pojazdów posiadających specjalne tablice. W takim przypadku pozostałe Państwa Członkowskie mają prawo domagać się przy wjeździe na ich terytorium ważnej zielonej karty lub umowy ubezpieczenia granicznego w celu zapewnienia wypłaty odszkodowań poszkodowanym w wyniku *jakiegokolwiek wypadku spowodowanego przez te pojazdy na terytorium tych państw*. Ponieważ jednak zniesienie kontroli granicznych wewnątrz Wspólnoty nie pozwala na upewnienie się, czy pojazdy przekraczające granicę są objęte ubezpieczeniem, niemożliwym stało się zagwarantowanie odszkodowań dla poszkodowanych w wypadkach za granicą. Ponadto należałoby również sprawić, by należne odszkodowania przyznawane były nie tylko poszkodowanym w wypadkach spowodowanych przez taki pojazd za granicą, ale również *poszkodowanym w wypadkach spowodowanych w tym samym Państwie Członkowskim, w którym pojazd ten ma stałe miejsce postoju*. W tym celu Państwa Członkowskie powinny traktować poszkodowanych w wypadkach spowodowanych przez takie pojazdy tak samo, jak poszkodowanych w wypadkach spowodowanych przez pojazdy nieubezpieczone. *Istotnie, dyrektywa 84/5/EWG stanowi, iż odszkodowanie dla poszkodowanych w wypadkach spowodowanych przez nieubezpieczone pojazdy jest wypłacane przez organ odszkodowawczy Państwa Członkowskiego, w którym miał miejsce wypadek. W przypadku wypłaty na rzecz poszkodowanych w wypadkach spowodowanych przez pojazdy objętych powyższym odstąpieniem, organowi odszkodowawczemu przysługuje roszczenie wobec organu Państwa Członkowskiego, w którym pojazd ma stałe miejsce postoju. Po pięciu latach od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy Komisja powinna, o ile to stosowne w świetle doświadczeń związanych z wdrażaniem i stosowaniem takiego odstępstwa, przedstawić wniosek zmierzający do jego zastąpienia lub uchylecia. Odpowiedni przepis dyrektywy 2000/26/WE powinien zostać skreślony.*
- (9) Aby wyjaśnić zakres stosowania dyrektyw w sprawie ubezpieczenia komunikacyjnego zgodnie z art. 299 Traktatu, należy skreślić odniesienie do pozaeuropejskich terytoriów Państw Członkowskich w art. 6 i 7 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG.
- (10) Obowiązek Państw Członkowskich zagwarantowania ochrony ubezpieczeniowej przynajmniej w zakresie pewnych kwot minimalnych stanowi istotny element zapewnienia ochrony poszkodowanym. Kwoty minimalne określone w dyrektywie 84/5/EWG powinny zostać nie tylko uaktualnione z uwzględnieniem inflacji, ale faktycznie podniesione w celu poprawienia ochrony poszkodowanych. **Minimalna kwota odszkodowania za szkody osobiste powinna zostać obliczona w taki sposób, aby stanowiła ona pełną i sprawiedliwą rekompensatę dla wszystkich poszkodowanych, którzy odnieśli bardzo ciężkie obrażenia, biorąc równocześnie pod uwagę niską częstotliwość wypadków, w których uczestniczyło kilka ofiar oraz niewielką liczbę wypadków w których kilku poszkodowanych odniosło bardzo poważne obrażenia podczas tego samego zdarzenia. Minimalna kwota odszkodowania wynosząca 1 000 000 euro na ofiarę lub 5 000 000 na jedno roszczenie, bez względu na liczbę ofiar, jest kwotą rozsądną i odpowiednią.** W celu ułatwienia wprowadzenia tych kwot minimalnych należy ustanowić pięcioletni okres przejściowy, licząc od daty wdrożenia niniejszej dyrektywy. W ciągu trzydziestu miesięcy od tej daty Państwa Członkowskie powinny zwiększyć kwoty do co najmniej połowy przewidzianego poziomu.
- (11) Aby nie dopuścić z upływem czasu do spadku kwot minimalnych, należy wprowadzić okresową klauzulę rewizyjną, stosującą jako punkt odniesienia Europejski Wskaźnik Cen Konsumpcyjnych (European Index of Consumer Prices — EICP) publikowany przez Eurostat, jak stanowi rozporządzenie Rady (WE) nr 2494/95 z dnia 23 października 1995 r. dotyczące zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych⁽¹⁾. Należy ustanowić zasady postępowania regulujące taką rewizję.

⁽¹⁾ Dz.U. L 257 z 27.10.1995, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

Środa 12 styczeń 2005

- (12) Dyrektywa 84/5/EWG, która zezwala Państwom Członkowskim, w interesie przeciwdziałania oszustwom, na ograniczenie lub uniemożliwienie wypłat dokonywanych przez organ odszkodowawczy w przypadku szkód majątkowych wyrządzonych przez niezidentyfikowany pojazd, może w niektórych przypadkach utrudnić uzyskanie należnego odszkodowania przez poszkodowanych. Możliwość ograniczenia lub uniemożliwienia wypłat odszkodowania z powodu niezidentyfikowania pojazdu nie powinna mieć zastosowania tam, gdzie organ wypłacił odszkodowanie za znaczące uszkodzenia ciała poszkodowanemu w tym samym wypadku, w którym zostały wyrządzone szkody majątkowe. Państwa Członkowskie mogą ustanowić franszyzę do wysokości określonej w przywołanej dyrektywie, do której mogą być odpowiedzialni poszkodowani ponoszący szkody majątkowe. Warunki, w których uszkodzenie ciała uznaje się za znaczące powinny zostać określone przez ustawodawstwo krajowe lub przepisy administracyjne Państwa Członkowskiego, w którym miał miejsce wypadek. Przy określaniu tych warunków Państwo Członkowskie mogą uwzględnić między innymi to, czy uszkodzenie ciała wymagało opieki szpitalnej.
- (13) W chwili obecnej, przepis zawarty w dyrektywie 84/5/EWG pozwala Państwom Członkowskim, określonego pułapu, na stosowanie franszyzy, do wysokości której poszkodowany będzie odpowiedzialny w przypadku szkód majątkowych wyrządzonych przez nieubezpieczony pojazd. Taka możliwość niesprawiedliwie ogranicza ochronę poszkodowanych i powoduje ich dyskryminację w porównaniu z poszkodowanymi w innych wypadkach. Dlatego też powinna ona zostać zniesiona.
- (14) Druga dyrektywa Rady 88/357/EWG z dnia 22 czerwca 1988 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie i ustanowienia przepisów ułatwiających skuteczne korzystanie ze swobody świadczenia usług⁽¹⁾ powinna zostać zmieniona tak, aby oddziały zakładów ubezpieczeń mogły stać się przedstawicielami w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych, jak to już się stało w zakresie usług ubezpieczeniowych innych niż komunikacyjne.
- (15) Głównym osiągnięciem istniejącego prawodawstwa jest objęcie ochroną ubezpieczeniową wszystkich pasażerów pojazdu. *Cel ten byłby zagrożony*, gdyby ustawodawstwo krajowe lub jakiegokolwiek postanowienia umowne zawarte w umowie ubezpieczeniowej wyłączały pasażerów z ochrony ubezpieczeniowej dlatego, że wiedzieli lub mogli byli wiedzieć, że kierowca pojazdu w czasie wypadku znajdował się pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego. Pasażer zazwyczaj nie ma możliwości dokonania właściwej oceny stopnia odurzenia kierowcy. Cel, jakim jest zniechęcenie do prowadzenia pojazdu pod wpływem substancji odurzających, nie zostanie osiągnięty przez ograniczenie ochrony ubezpieczeniowej pasażerów, którzy stali się poszkodowanymi w wyniku wypadków drogowych. Objęcie takich pasażerów obowiązkowym ubezpieczeniem komunikacyjnym pojazdu nie przesądza o odpowiedzialności, jaką mogą ponieść na mocy obowiązującego ustawodawstwa krajowego, ani o wielkości żadnego przyznanego odszkodowania w konkretnym wypadku komunikacyjnym.
- (16) Uszkodzenia ciała oraz szkody majątkowe wyrządzone pieszym, rowerzystom i innym niezmotoryzowanym użytkownikom dróg, którzy są zazwyczaj najbardziej zagrożoną stroną w wypadku, powinny być objęte obowiązkowym ubezpieczeniem pojazdu, który brał udział w wypadku, jeżeli takie osoby mają oni prawo do odszkodowania zgodnie z krajowym prawem cywilnym. Niniejszy przepis nie przesądza o odpowiedzialności cywilnej ani o wielkości przyznanego odszkodowania za szkody wyrządzone w konkretnym wypadku komunikacyjnym na podstawie krajowego ustawodawstwa.
- (17) Niektóre zakłady ubezpieczeń zawierają w polisach ubezpieczeniowych klauzule zastrzegające, że umowa zostanie unieważniona, jeśli pojazd pozostaje poza Państwem Członkowskim, w którym jest zarejestrowany, dłużej niż przez podany okres czasu. Ta praktyka stoi w sprzeczności z zasadą określoną w dyrektywie 90/232/EWG, zgodnie z którą obowiązkowe ubezpieczenie komunikacyjne powinno obejmować w oparciu o jedną składkę całe terytorium Wspólnoty. Dlatego należy wyszczególnić, że ochrona ubezpieczeniowa powinna pozostać ważna przez cały czas trwania umowy, bez względu na to, że pojazd pozostaje w innym Państwie Członkowskim przez pewien okres czasu, bez uszczerbku dla obowiązku rejestracji pojazdów, wynikającego z krajowego ustawodawstwa Państw Członkowskich.
- (18) Należy podjąć kroki zmierzające do ułatwienia objęcia ochroną ubezpieczeniową pojazdów importowanych z jednego Państwa Członkowskiego do innego, nawet jeśli pojazd nie jest jeszcze zarejestrowany w Państwie Członkowskim przeznaczenia. Należy **umożliwić** czasowe odstąpienie od ogólnej zasady określającej Państwo Członkowskie, w którym umiejscowione jest ryzyko. Przez okres trzydziestu dni od daty dostarczenia, udostępnienia lub wysłania pojazdu do nabywcy za Państwo Członkowskie przeznaczenia należy uważać Państwo Członkowskie umiejscowienia ryzyka.

(¹) Dz.U. L 172 z 4.7.1988, str. 1. Dyrektywa zmieniona ostatnio dyrektywą 2000/26/WE.

Środa 12 styczeń 2005

- (19) Osoba, która zamierza zawrzeć nową umowę ubezpieczenia komunikacyjnego z innym ubezpieczycielem powinna być w stanie wyjaśnić okoliczności wypadku oraz historię roszczeń związanych z poprzednią umową. Posiadacze polis powinni mieć prawo do wystąpienia w dowolnym czasie o zaświadczenie dotyczące roszczeń lub braku roszczeń dotyczących pojazdu lub pojazdów objętych umową ubezpieczeniową za okres co najmniej pięciu ostatnich lat trwania stosunku umownego. Zakład ubezpieczeń lub każdy organ, który może zostać wyznaczony przez Państwo Członkowskie do zawierania obowiązkowych ubezpieczeń lub do wydawania takich zaświadczeń, powinien wydać takie zaświadczenie posiadaczowi polisy w ciągu piętnastu dni od złożenia przez niego wniosku.
- (20) Aby zapewnić należytą ochronę poszkodowanym w wypadkach drogowych, Państwa Członkowskie nie powinny zezwalać zakładom ubezpieczeń na stosowanie franszyzy wobec strony pokrzywdzonej.
- (21) Prawo powołania się na umowę ubezpieczeniową i zgłoszenia roszczeń bezpośrednio przeciwko zakładowi ubezpieczeń ma wielkie znaczenie dla ochrony poszkodowanych we wszelkich wypadkach drogowych. W wypadkach mających miejsce w Państwach Członkowskich innych niż Państwo Członkowskie miejsca zamieszkania poszkodowanego, spowodowanych ruchem pojazdów ubezpieczonych i mających stałe miejsce postoju w Państwie Członkowskim, dyrektywa 2000/26/WE daje poszkodowanemu prawo do pozywania bezpośrednio zakładu ubezpieczeniowego ubezpieczającego sprawcę wypadku od odpowiedzialności cywilnej. Aby ułatwić skuteczne i szybkie zaspokojenie roszczeń oraz uniknąć w możliwie jak największym stopniu kosztownych postępowań prawnych, prawo to powinno zostać rozciągnięte na poszkodowanych we wszelkich wypadkach drogowych.
- (22) Aby wzmocnić ochronę poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych, należy rozszerzyć procedurę uzasadnionej oferty odszkodowania, przewidzianą w dyrektywie 2000/26/WE, na wszelkie wypadki drogowe. Ta sama procedura powinna mieć również odpowiednio zastosowanie, jeśli zaspokojenie roszczeń związanych z wypadkiem następuje w ramach systemu biur krajowych ubezpieczycieli, określonych w dyrektywie 72/166/EWG.
- (23) Aby ułatwić stronie poszkodowanej dochodzenie odszkodowania, centra informacyjne ustanowione zgodnie z dyrektywą 2000/26/WE nie powinny ograniczać się do dostarczania informacji dotyczących wypadków objętych tą dyrektywą, ale powinny być również w stanie udzielić tego samego rodzaju informacji o wszelkiego rodzaju wypadkach komunikacyjnych.
- (24) **Zgodnie z art. 11 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 1 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych⁽¹⁾, strony poszkodowane mogą podjąć działania prawne, przeciwko zakładom ubezpieczeniowym świadczącym ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w Państwie Członkowskim, w którym jest ich miejsce zamieszkania.**
- (25) Ponieważ dyrektywa 2000/26/WE została przyjęta przed przyjęciem rozporządzenia (WE) nr 44/2001, które zastąpiło Konwencję brukselską z dnia 27 września 1968 r. w tej samej sprawie dla kilku Państw Członkowskich, odesłania do tej Konwencji w powołanej dyrektywie powinny zostać odpowiednio zmienione.
- (26) Dyrektywy 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG, 90/232/EWG oraz 2000/26/WE powinny zatem zostać odpowiednio zmienione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie 72/166/EWG

W dyrektywie 72/166/EWG wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 ust. 4 wprowadza się następujące zmiany:
  - a) tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— oznacza terytorium państwa, którego tablicę rejestracyjną posiada pojazd bez względu na to, czy jest to tablica stała czy tymczasowa, lub”

⁽¹⁾ Dz.U. L 12 z 16.1.2001, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione Traktatem o Przystąpieniu z 2003 r.

Środa 12 styczeń 2005

b) dodaje się następujące tiret:

„— w przypadku, gdy pojazd nie posiada żadnej tablicy rejestracyjnej lub posiada tablicę rejestracyjną, która nie jest właściwa albo przestała być właściwa dla danego pojazdu, a brał on udział w wypadku, oznacza terytorium państwa, w którym miał miejsce wypadek, dla celów zaspokojenia roszczeń zgodnie z art. 2 ust. 2 tiret pierwsze niniejszej dyrektywy lub z art. 1 ust. 4 drugiej dyrektywy Rady 84/5/EWG z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych*;

(¹) Dz.U. L 8 z 11.1.1984, str. 17.”

2) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa Członkowskie powstrzymają się od sprawdzania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w przypadku samochodów, które mają stałe miejsce postoju w innym Państwie Członkowskim oraz w przypadku pojazdów, które mają stałe miejsce postoju w państwie trzecim, wjeżdżających z terytorium innego Państwa Członkowskiego. Jednak mogą prowadzić niesystematyczne kontrole pod warunkiem, że nie są one dyskryminacyjne i są dokonywane jako część akcji kontrolnej, której celem nie jest wyłącznie sprawdzanie ubezpieczenia.”

3) w artykule 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) w lit. a) drugi akapit:

i) pierwsze zdanie otrzymuje brzmienie:

„Państwo Członkowskie stosując taką derogację podejmuje stosowne środki, aby zapewnić wypłatę odszkodowania w zakresie szkody lub uszkodzenia ciała wyrządzonych na jego terytorium oraz na terytorium innych Państw Członkowskich przez pojazdy należące do takich osób.”

ii) ostatnie zdanie otrzymuje brzmienie:

„Przekazuje Komisji wykaz osób zwolnionych z obowiązkowego ubezpieczenia oraz urzędów i organów odpowiedzialnych za wypłatę odszkodowań. Komisja wykaz ten publikuje.”

b) w lit. b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„W takim przypadku Państwa Członkowskie podejmują odpowiednie kroki, by pojazdy, o których mowa w pierwszym akapicie niniejszej litery były traktowane tak samo, jak pojazdy, dla których nie spełniono obowiązku ubezpieczenia określonego w art. 3 ust. 1. Organowi odszkodowawczemu Państwa Członkowskiego, w którym miał miejsce wypadek, przysługuje w takim przypadku roszczenie wobec funduszu gwarancyjnego określonego w art. 1 ust. 4 dyrektywy 84/5/EWG w Państwie Członkowskim, w którym pojazd ma stałe miejsce postoju.

Po upływie pięciu lat od wejścia w życie dyrektywy 2005/.../WE (¹) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia ... zmieniającej dyrektywy Rady 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG i 90/232/EWG oraz dyrektywę 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych *, Państwa Członkowskie przedstawią Komisji sprawozdania o wdrażaniu i stosowaniu w praktyce przepisu tej litery. Komisja, po analizie tych sprawozdań i o ile uzna to za stosowne, przedstawi wnioski zmierzające do zastąpienia lub uchylenia niniejszej derogacji.

(*) Dz.U. L z ..., str. ...”

4) w art. 6 i 7 ust. 1 skreśla się słowa „lub na terytorium pozaeuropejskim Państwa Członkowskiego”.

Artykuł 2

Zmiany w dyrektywie 84/5/EWG

Art. 1 dyrektywy 84/5/EWG otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1

1. Ubezpieczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, pokrywa obowiązkowo zarówno szkody majątkowe, jak i uszkodzenia ciała.

(¹) Wstawić numer niniejszej dyrektywy.

Środa 12 styczeń 2005

2. Bez uszczerbku dla możliwości ustanowienia wyższych kwot gwarancyjnych, każde Państwo Członkowskie wymaga obowiązkowego ubezpieczenia co najmniej w zakresie następujących kwot:

- a) w przypadku uszkodzenia ciała, **minimalna kwota odszkodowania w wysokości** 1 000 000 euro na poszkodowanego **lub** 5 000 000 na jedno roszczenie, niezależnie od liczby poszkodowanych;
- b) w przypadku szkód majątkowych 1 000 000 EUR na jedno roszczenie, niezależnie od liczby poszkodowanych.

Jeśli zachodzi taka potrzeba, Państwa Członkowskie **mogą ustanowić** okres przejściowy **trwający do pięciu lat** na **dostosowanie ich minimalnych kwot odszkodowania do kwot przewidzianych** w niniejszym ustępie, liczony od daty wykonania dyrektywy 2005/.../WE⁽¹⁾ Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia ... zmieniającej dyrektywy Rady 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG oraz 90/232/EWG oraz dyrektywę 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych*.

Państwa Członkowskie, które przyjmą takie okresy przejściowe powinny poinformować o tym Komisję i zaznaczyć czas trwania danego okresu przejściowego.

W ciągu 30 miesięcy od daty wykonania dyrektywy 2005/.../WE⁽¹⁾ Państwa Członkowskie *podniosą* kwoty gwarancji do co najmniej połowy poziomów określonych w niniejszym ustępie.

3. **Co pięć lat po wejściu w życie dyrektywy 2005/.../WE⁽¹⁾ lub na zakończenie każdego okresu przejściowego, o którym mowa w ustępie 2, kwoty określone w ust. 2 będą podlegały rewizji zgodnie z Europejskim Wskaźnikiem Cen Konsumpcyjnych (EICP) ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 2494/95 z dnia 23 października 1995 r. dotyczącym zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych**.**

Kwoty te będą korygowane automatycznie. Będą one podnoszone o wielkość stanowiącą zmianę procentową wskazaną przez EICP za odpowiedni okres, tj. za pięć lat bezpośrednio poprzedzających rewizję, i zaokrąglane do wielokrotności 10 000 EUR.

Komisja przedłoży skorygowane wielkości Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz zapewni ich publikację w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

4. Każde Państwo Członkowskie *ustanowi* lub upoważni instytucję, która będzie miała za zadanie wypłacanie odszkodowań, przynajmniej w granicach obowiązkowego ubezpieczenia szkód majątkowych lub uszkodzeń ciała spowodowanych przez pojazd niezidentyfikowany lub taki, w stosunku do którego nie spełniono obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

Pierwszy akapit nie narusza prawa Państw Członkowskich do uznawania, czy *odszkodowanie wypłacane przez tę instytucję ma, bądź też nie ma charakteru uzupełniającego*, a także prawa do stworzenia możliwości zaspokojenia roszczeń między tą instytucją i osobą lub osobami odpowiedzialnymi za spowodowanie wypadku i innymi zakładami ubezpieczeń lub organami zabezpieczenia społecznego zobowiązanymi do wypłaty odszkodowania poszkodowanemu w związku z tym samym wypadkiem. Jednakże Państwa Członkowskie nie mogą zezwolić temu organowi na uzależnienie wypłaty odszkodowania od wykazania przez poszkodowanego w jakikolwiek sposób, że osoba odpowiedzialna jest niezdolna do zapłacenia odszkodowania lub odmawia jego zapłacenia.

5. Poszkodowany może w każdym wypadku zwrócić się bezpośrednio do organu, który na podstawie informacji dostarczonych na jego żądanie przez poszkodowanego jest zobowiązany do udzielenia mu odpowiedzi dotyczącej wypłacenia odszkodowania wraz z uzasadnieniem.

Jednakże Państwa Członkowskie mogą *wyłączyć wypłatę odszkodowania* przez ten organ osobom, które dobrowolnie zajęły miejsce w pojeździe, który spowodował szkodę lub uszkodzenie ciała, jeśli organ udowodni, że wiedziały one o fakcie nieubezpieczenia tego pojazdu.

6. Państwa Członkowskie mogą ograniczyć lub *wyłączyć wypłatę odszkodowania* przez ten organ w wypadku szkód majątkowych spowodowanych przez pojazd niezidentyfikowany.

(¹) Wstawić numer niniejszej dyrektywy.

Środa 12 styczeń 2005

Jednakże jeśli organ wypłacił odszkodowanie za znaczące uszkodzenie ciała któremuś z poszkodowanych w tym samym wypadku, w którym niezidentyfikowany pojazd wyrządził szkody majątkowe, Państwa Członkowskie nie mogą wyłączyć wypłaty odszkodowania za szkody majątkowe na podstawie tego, że pojazd nie został zidentyfikowany. Niemniej Państwa Członkowskie mogą stosować franszyzę nieprzekraczającą 500 EUR, do której odpowiedzialny jest poszkodowany ponoszący szkody majątkowe.

Warunki, w których uszkodzenie ciała uznaje się za znaczące, określa się zgodnie z ustawodawstwem lub przepisami administracyjnymi Państwa Członkowskiego, w którym miał miejsce wypadek. W tym zakresie, Państwo Członkowskie uwzględnia między innymi to, czy uszkodzenie ciała wymagało opieki szpitalnej.

7. Każde Państwo Członkowskie stosuje swoje własne przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne w zakresie wypłacania odszkodowania przez rzeczony organ, bez uszczerbku dla istnienia innej praktyki korzystniejszej dla poszkodowanego.

(*) Dz.U. L z ..., str. ...

(**) Dz.U. L 257 z 27.10.1995, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1)."

Artykuł 3

Zmiany w dyrektywie 88/357/EWG

W art. 12a ust. 4 dyrektywy 88/357/EWG skreśla się drugie zdanie czwartego akapitu.

Artykuł 4

Zmiany w dyrektywie 90/232/EWG

W dyrektywie 90/232/EWG wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w artykule 1 pomiędzy pierwszym i drugim akapitem dodaje się następujący akapit:

„Państwa Członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zagwarantować, że wszelkie przepisy prawne lub postanowienia umowne zawarte w umowie ubezpieczeniowej, które wyłączają pasażera z ochrony ubezpieczeniowej na tej podstawie, że wiedział on lub mógł być wiedzieć, że kierowca pojazdu w czasie wypadku znajdował się pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego, zostaną uznane za bezskuteczne w odniesieniu do roszczeń takiego pasażera.”

- 2) dodaje się artykuł 1a w brzmieniu:

„Artykuł 1a

Ubezpieczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG obejmuje uszkodzenia ciała oraz szkody majątkowe wyrządzone pieszym, rowerzystom i innym niezmotoryzowanym użytkownikom dróg, którzy w następstwie wypadku, w którym brał udział pojazd mechaniczny, mają prawo do odszkodowania zgodnie z krajowym prawem cywilnym. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku zarówno dla odpowiedzialności cywilnej, jak i wysokości odszkodowania.”

- 3) w art. 2 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— obejmowały ochroną za tę samą składkę i przez cały czas trwania umowy całe terytorium Wspólnoty, z uwzględnieniem okresów, w czasie których pojazd pozostaje w innym Państwie Członkowskim w czasie trwania umowy, oraz”

Środa 12 styczeń 2005

- 4) dodaje się następujące artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 4a

1. W drodze odstępstwa od art. 2 lit. d) tiret drugi dyrektywy 88/357/EWG (*), jeśli pojazd został **wysłany** z jednego Państwa Członkowskiego do drugiego, za Państwo Członkowskie umiejscowienia ryzyka uważa się Państwo Członkowskie przeznaczenia, przez okres **trzydziestu dni** liczony niezwłocznie od **chwili przyjęcia dostawy przez nabywcę**, nawet jeżeli pojazd nie został jeszcze formalnie zarejestrowany w Państwie Członkowskim jego przeznaczenia.

2. Jeśli taki pojazd brał udział w wypadku w okresie określonym w ust. 1 tego artykułu i nie był wtedy ubezpieczony, organ w Państwie Członkowskim przeznaczenia, o którym mowa w art. 1 ust. 4 dyrektywy 84/5/EWG, odpowiada za wypłatę odszkodowania określonego w art. 1 przywołanej dyrektywy.

Artykuł 4b

Państwa Członkowskie zapewniają *posiadaczowi* polisy prawo do wystąpienia w każdej chwili o *zaświadczenie* dotyczące roszczeń osób trzecich z tytułu odpowiedzialności cywilnej lub braku takich roszczeń dotyczących pojazdu lub pojazdów objętych umową ubezpieczeniową za okres co najmniej pięciu ostatnich lat trwania stosunku umownego. Zakład ubezpieczeń lub każdy organ, który został wyznaczony przez Państwo Członkowskie do zawierania obowiązkowych ubezpieczeń lub do dostarczania takich oświadczeń, dostarcza beneficjentowi polisy takie oświadczenie w ciągu piętnastu dni od złożenia przez niego wniosku.

Artykuł 4c

Zakłady ubezpieczeń nie stosują franszyzy wobec strony poszkodowanej w wypadku w zakresie ubezpieczenia określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG.

Artykuł 4d

Państwa Członkowskie *gwarantują* stronom poszkodowanym w wypadkach spowodowanych przez pojazdy objęte ubezpieczeniem określonym w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG bezpośrednie prawo do pozwania zakładu ubezpieczającego sprawcę wypadku od odpowiedzialności cywilnej.

Artykuł 4e

Państwa Członkowskie ustanawiają procedurę określoną w art. 4 ust. 6 dyrektywy 2000/26/WE (**) dla zaspokajania roszczeń wynikających z wszelkich wypadków spowodowanych przez pojazd objęty ubezpieczeniem określonym w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG.

Dla wypadków, w związku z którymi zaspokojenie roszczeń mogłoby nastąpić w ramach systemu krajowych biur ubezpieczeniowych określonych w art. 2 ust. 2 dyrektywy 72/166/EWG, Państwa Członkowskie ustanowią taką samą procedurę, jak w art. 4 ust. 6 dyrektywy 2000/26/WE. Dla celów stosowania tej procedury wszelkie *odesłania* do zakładu ubezpieczeń będą rozumiane jako *odesłania* do krajowych biur ubezpieczeniowych określonych w art. 1 pkt 3 dyrektywy 72/166/EWG.

(*) Druga dyrektywa Rady 88/357/EWG z dnia 22 czerwca 1988 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie i ustanowienia przepisów ułatwiających skuteczne korzystanie ze swobody świadczenia usług (Dz.U. L 172 z 4.7.1988, str. 1). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 181 z 20.7.2000, str. 65).

(**) Dyrektywa 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych (Dz.U. L 181 z 20.7.2000, str. 65)."

Środa 12 styczeń 2005

- 5) w art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa Członkowskie zapewniają, że bez uszczerbku dla ich obowiązków wynikających z dyrektywy 2000/26/WE, centra informacyjne ustanowione lub zatwierdzone zgodnie z art. 5 tej dyrektywy zapewniają informacje określone w tym artykule każdej ze stron biorących udział w każdym wypadku drogowym spowodowanym przez pojazd objęty ubezpieczeniem określonym w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG.”

Artykuł 5

Zmiany w dyrektywie 2000/26/WE

W dyrektywie 2000/26/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) **dodaje się następujący punkt 16a preambuły:**

„(16a) Zgodnie z art. 11 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 1 lit. b rozporządzenia (WE) Rady nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych*, strony poszkodowane mogą podjąć działania prawne przeciwko zakładom ubezpieczeniowym oferującym ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w Państwie Członkowskim, w którym jest ich miejsce zamieszkania.

—————
(* Dz.U. L 12 z 16.1.2001, str. 1. Rozporządzenie zmienione Aktem Przystąpienia z 2003 r.”

- 2) w art. 4 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Wyznaczenie przedstawiciela stron zgłaszających roszczenia nie stanowi otwarcia oddziału w rozumieniu art. 1 lit. b) dyrektywy 92/49/EWG, a przedstawiciela stron zgłaszających roszczenia nie uznaje się za jednostkę organizacyjną w rozumieniu art. 2 lit. c) dyrektywy 88/357/EWG lub

- jednostkę organizacyjną w rozumieniu Konwencji brukselskiej z dnia 27 września 1968 r. w sprawie jurysdykcji i wykonywania wyroków w sprawach cywilnych i handlowych* — w przypadku Danii,
- jednostkę organizacyjną w rozumieniu rozporządzenia Rady(WE) nr 44/2001 — w przypadku innych Państw Członkowskich.

—————
(* Dz.U. C 27 z 26.1.1998, str. 1 (wersja skonsolidowana).”

- 3) w art. 5 ust. 1 lit. a) skreśla się punkt 2(ii);

- 4) **dodaje się nowy art. 6 a w następującym brzmieniu:**

„Artykuł 6a

Organ centralny

Państwa Członkowskie podejmą wszelkie odpowiednie środki, aby ułatwić poszkodowanym, ich ubezpieczycielom oraz ich prawnym przedstawicielom, dostęp w odpowiednim czasie, do podstawowych danych, niezbędnych do uregulowania roszczeń.

Podstawowe dane powinny, jeśli zachodzi taka potrzeba, być dostępne w formie elektronicznej w centralnym archiwum w każdym Państwie Członkowskim oraz być dostępne dla zainteresowanych stron na ich wyraźną prośbę.”

Środa 12 styczeń 2005

Artykuł 6

Wykonanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia [...] ⁽¹⁾. Państwa Członkowskie bezzwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie powinny zawierać odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji.

Sposoby dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie mogą zgodnie z Traktatem utrzymać lub wprowadzić w życie przepisy, które są korzystniejsze dla strony poszkodowanej niż przepisy niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.

3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w zakresie, którego dotyczy niniejsza dyrektywa.

Artykuł 7

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie w dniu jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 8

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w,

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

⁽¹⁾ 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

P6_TA(2005)0004

Konstytucja dla Europy

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy (2004/2129(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy (zwany dalej „Konstytucją”),
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską zmieniony Jednolitym Aktem Europejskim i Traktatami z Maastricht, Amsterdamu i Nicei,
- uwzględniając Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej ⁽¹⁾,
- uwzględniając deklarację Rady Europejskiej z Laeken ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 364 z 18.12.2000, str. 1.

⁽²⁾ Szczyt Rady Europejskiej w Laeken, deklaracja z Laeken w sprawie przyszłości Unii, SN 273/01 z 15.12.2001.